

Σάββατο, 11 Ιουνίου 2005
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Για τις προτάσεις από **A1** μέχρι και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A1 Σε όλα τα οικονομούντα άτομα η λήψη των αποφάσεών τους δε βασίζεται στη βεβαιότητα του αποτελέσματος, αλλά στις προσδοκίες που τα άτομα διαμορφώνουν για τα αποτελέσματα των πράξεών τους.

Μονάδες 3

A2 Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι μακροχρόνια για να αποφεύγεται η “μαύρη αγορά”.

Μονάδες 3

A3 Στην ανελαστική ζήτηση η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μικρότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (σε απόλυτες τιμές).

Μονάδες 3

A4 Τα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης των εργαζομένων έχουν στόχο τη μείωση της ανεργίας τριβής.

Μονάδες 3

A5 Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής του υποκατάστατου αγαθού (*ceteris paribus*).

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις **A6** και **A7** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A6 Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για ένα αγαθό αυξάνεται, όταν η τιμή:

α. αυξάνεται και το αγαθό είναι ελαστικής ζήτησης.

β. αυξάνεται και το αγαθό είναι ανελαστικής ζήτησης.

γ. μειώνεται και το αγαθό είναι ανελαστικής ζήτησης.

δ. μειώνεται και το αγαθό έχει ελαστικότητα ζήτησης ίση με τη μονάδα σε απόλυτη τιμή.

Μονάδες 5

- A7 Στην μικροοικονομική ανάλυση σημείο αναφοράς είναι:
- η συνολική κατανάλωση μιας οικονομίας.
 - το συνολικό εισόδημα μιας οικονομίας.
 - ο προσδιορισμός της τιμής ενός αγαθού.
 - ο συνολικός όγκος της παραγωγής μιας οικονομίας.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- A1 Σωστό
A2 Λάθος
A3 Σωστό
A4 Λάθος
A5 Λάθος
A6 β.
A7 γ.

ΟΜΑΔΑ Β

Να περιγράψετε τα χαρακτηριστικά των φάσεων της ύφεσης (Μονάδες 13) και της ανόδου ή άνθησης (Μονάδες 12) ενός οικονομικού κύκλου.

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σχολικό βιβλίο σελ.164

§(α) Η φάση της ύφεσης

§(β) Η φάση της άνθησης

(δεν απαιτείται διάγραμμα)

ΟΜΑΔΑ Γ

Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία μιας υποθετικής οικονομίας.

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2002	900	100	;
2003	;	110	1.000
2004	1.694	;	1.400

Γ1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά του, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 9

Γ2 Να υπολογίσετε την ποσοστιαία μεταβολή του Δείκτη Τιμών από το 2003 στο 2004.

Μονάδες 6

Γ3 Να υπολογίσετε το Α.Ε.Π. του 2004 σε σταθερές τιμές του 2003.

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ1 1. $ΑΕΠ_{02σταθ02} = \frac{ΑΕΠ_{02τρεχ.} \cdot 100}{\Delta T_{02}} = \frac{900}{100} \cdot 100 = 900$

2. $ΑΕΠ_{03σταθ02} = \frac{ΑΕΠ_{03τρεχ.} \cdot 100}{\Delta T_{03}} \Rightarrow$
 $\Rightarrow ΑΕΠ_{03τρεχ.} = \frac{ΑΕΠ_{03σταθ02} \cdot \Delta T_{03}}{100} = \frac{1000 \cdot 110}{100} = 1100$

3. $ΑΕΠ_{04σταθ02} = \frac{ΑΕΠ_{04τρεχ.} \cdot 100}{\Delta T_{04}} \Rightarrow$
 $\Rightarrow \Delta T_{04} = \frac{ΑΕΠ_{04τρεχ.}}{ΑΕΠ_{04σταθ02}} \cdot 100 = 121$

Έτσι ο πίνακας γίνεται:

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2002	900	100	900
2003	1100	110	1.000
2004	1.694	121	1.400

Γ2 Ποσοστιαία μεταβολή ΔΤ από 2003 σε 2004 (Ρυθμός Πληθωρισμού 2004):

$$\frac{\Delta T_{04} - \Delta T_{03}}{\Delta T_{03}} \cdot 100 = \frac{121 - 110}{110} \cdot 100 = 10$$

δηλαδή αύξηση κατά 10%.

Γ3 Για τον υπολογισμό του ΑΕΠ₂₀₀₄ σε σταθερές τιμές 2003 απαιτείται αλλαγή του έτους βάσης, με νέο έτος βάσης το 2003. Στο 2003 ΔΤ₀₃ = 100.

Αν ΔΤ₀₃ από 110 γίνεται 100

ο ΔΤ₀₄ από 121 πόσο x;

$$\Delta\eta\lambda\alpha\delta\acute{\eta} \ x = \frac{121}{110} \cdot 100 \Rightarrow x = 110$$

Άρα ΔT του 2004 με έτος βάσης το 2003 ΔT_{04} , ισούται με 110.

(Ο παραπάνω δείκτης μπορεί να υπολογιστεί και σύμφωνα με το ρυθμό πληθωρισμού που υπολογίστηκε στο ερώτημα Γ2).

Έτσι:

$$ΑΕΠ_{04\text{σταθ.}03} = \frac{ΑΕΠ_{04\text{τρεχ.}}}{\Delta T_{04}} \cdot 100 = \frac{1.694}{110} \cdot 100 = 1540.$$

ΟΜΑΔΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αναφέρεται στην παραγωγή ενός αγαθού που παράγεται από την επιχείρηση Α. Η επιχείρηση χρησιμοποιεί ένα μόνο συντελεστή (εργασία) και ένα μόνο σταθερό συντελεστή. Οι τιμές (αμοιβές) των παραγωγικών συντελεστών παραμένουν σταθερές.

Ποσότητα σταθερού συντελεστή	Εργασία (L)	Συνολικό προϊόν (Q)	Συνολικό Κόστος (TC)
10	0	0	20
10	1	4	80
10	2	10	140
10	3	20	200
10	4	33	260
10	5	50	320
10	6	60	380
10	7	66	440

Δ1. α. Να αιτιολογήσετε αν η επιχείρηση Α λειτουργεί στη βραχυχρόνια ή στη μακροχρόνια περίοδο.

Μονάδες 4

β. Να βρεθεί η τιμή (αμοιβή) του μεταβλητού συντελεστή και η τιμή (αμοιβή) του σταθερού συντελεστή.

Μονάδες 4

Δ2. Να υπολογίσετε το επίπεδο παραγωγής (Q) της επιχείρησης Α, όταν το συνολικό κόστος (TC) είναι 350 χρηματικές μονάδες.

Μονάδες 5

Δ3 Να κατασκευάσετε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης Α. (Στους υπολογισμούς σας να χρησιμοποιήσετε ένα δεκαδικό ψηφίο).

Μονάδες 6

Δ4 α. Αν το αγαθό αυτό παράγεται από 100 πανομοιότυπες επιχειρήσεις, να κατασκευασθεί ο αγοραίος πίνακας προσφοράς.

Μονάδες 3

β. Αν η αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης του αγαθού είναι:
 $Q_D = 12.000 - 1.000P$, να βρεθεί η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του.

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δ1. α. Βραχυχρόνια περίοδος είναι το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο η επιχείρηση δεν μπορεί να μεταβάλλει την ποσότητα ενός ή περισσότερων απ' τους συντελεστές που χρησιμοποιεί.

Η επιχείρηση Α λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο αφού έστω και ένας συντελεστής παραμένει σταθερός.

β. Σύμφωνα με το δεδομένο πίνακα η ποσότητα του σταθερού συντελεστή είναι 10 μονάδες και προκαλεί σταθερό κόστος $FC=20$, δηλαδή κάθε μία απ' τις 10 μονάδες αμείβεται με $\frac{20}{10}=2$. Το FC υπολογίστηκε ως εξής:

$$\text{Για } Q=0 \quad TC=FC=20,$$

με δεδομένο ότι σε κάθε επίπεδο παραγωγής το FC δε μεταβάλλεται.

Επειδή η αμοιβή του μεταβλητού συντελεστή, έστω W , παραμένει σταθερή, μπορεί να υπολογιστεί σε κάθε επίπεδο απασχόλησης με ανάλογο τρόπο.

Εφ' όσον $FC=20$ στο επίπεδο απασχόλησης

$$L=1, TC_1=80 \Rightarrow TC_1=FC+VC_1 \Rightarrow VC_1=60$$

Επειδή η επιχείρηση χρησιμοποιεί ένα μόνο μεταβλητό συντελεστή ισχύει $VC = w \cdot L$ σε κάθε επίπεδο παραγωγής άρα $VC_1 = w \cdot L_1 = 60 \Rightarrow w = 60$

Δ2 Το $TC = 350$ αντιστοιχεί στο διάστημα παραγωγής (50, 60]. Με δεδομένο ότι το οριακό κόστος MC δε μεταβάλλεται μεταξύ δεδομένων σημείων, κάθε παραγόμενη μονάδα αυξάνει το κόστος σταθερά και στο διάστημα (50, 60].

Ο υπολογισμός του MC στο παραπάνω διάστημα γίνεται ως εξής:

$$MC = \frac{380 - 320}{60 - 50} = 6$$

Επομένως ισχύει:

$$6 = \frac{380 - 350}{60 - Q_x} \Rightarrow Q_x = 55$$

Δ3 Το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους (MC), που βρίσκεται πάνω απ' την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους (AVC), αποτελεί τη βραχυχρόνια καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης.

Έτσι, για να βρούμε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης θα πρέπει να υπολογίσουμε τα VC , AVC και MC της επιχείρησης.

Το VC υπολογίζεται σε κάθε επίπεδο παραγωγής με τους τύπους

$$VC = TC - FC \quad \text{ή} \quad VC = w \cdot L$$

Στη συνέχεια το AVC από τον τύπο $AVC = \frac{VC}{Q}$

και το MC από τον τύπο $MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q}$ ή $MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$

και ο πίνακας παραγωγής και κόστους της επιχείρησης γίνεται ως εξής:

Ποσότητα σταθερού συντελεστή	Εργασία (L)	Συνολικό προϊόν (Q)	Συνολικό Κόστος (TC)	Μεταβλ. Κόστος VC	Μέσο Μεταβλ. Κόστος AVC	Οριακό Κόστος MC
10	0	0	20	0	–	–
10	1	4	80	60	15	15
10	2	10	140	120	12	10
10	3	20	200	180	9	6
10	4	33	260	240	7,2	4,6
10	5	50	320	300	6	3,5
10	6	60	380	360	6	6
10	7	66	440	420	6,3	10

Επομένως ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης είναι:

Σημ.	P = MC	Q _s
A	6	60
B	10	66

- Δ4 α.** Η αγοραία καμπύλη προσφοράς είναι το άθροισμα των ποσοτήτων που αντιστοιχούν στις καμπύλες προσφοράς όλων των επιχειρήσεων που προσφέρουν το προϊόν και δείχνει τη συνολικά προσφερόμενη ποσότητα σε κάθε τιμή.

Πίνακας αγοραίας Προσφοράς

Σημεία	P	Q _{Σαγογ} =Q _{SA} ·100
A	6	6000
B	10	6600

- β.** Το σημείο ισορροπίας μπορεί να προσδιοριστεί μέσω επαλήθευσης των σημείων του πίνακα της αγοραίας προσφοράς, με τη συνάρτηση της αγοραίας ζήτησης.

Σύμφωνα με τη συνθήκη ισορροπίας της αγοράς Q_s=Q_D=6000 για P=6

(2^{ος} τρόπος για το ερώτημα β)

Επειδή τα δύο σημεία του πίνακα της αγοραίας προσφοράς συνιστούν γραμμική συνάρτηση, αυτή προκύπτει ως εξής:

$$Q_s = \gamma + \delta P \Rightarrow \begin{cases} 6000 = \gamma + \delta \cdot 6 \\ 6600 = \gamma + \delta \cdot 10 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = 5100 \\ \delta = 150 \end{cases}, \text{ δηλαδή η αγοραία συνάρτηση προσφοράς}$$

δίνεται από τη σχέση:

$$Q_s = 5100 + 150P$$

Η συνθήκη ισορροπίας στην αγορά προκύπτει απ' τη σχέση $Q_s = Q_D$

$$\text{Άρα } Q_s = Q_D \Rightarrow Q_s = 5100 - 150P_0 = 12.000 - 1000P_0 \Rightarrow P_0 = 6.$$

Αντικαθιστούμε το P_0 στις Q_s και Q_D και

$$Q_0 = 6000,$$

Άρα $P_0 = 6$ και

$$Q_0 = 6000$$

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η φετινή δοκιμασία χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα προσεγμένα θέματα τα οποία είχαν κλιμακούμενη δυσκολία, έτσι ώστε η άριστη επίδοση να αποτελεί προνόμιο του μαθητή ο οποίος είχε κατανοήσει σε υψηλό βαθμό τις οικονομικές έννοιες της εξεταστέας ύλης και είχε παράλληλα τη δυνατότητα να συνδυάσει αυτές σε ικανοποιητικό επίπεδο.

Τα παραπάνω επαληθεύονται τόσο στις ερωτήσεις της ομάδας Α όσο και στην επίλυση του προβλήματος της ομάδας Δ.